

# Οι μανάδες έχουν δίκιο!

Του Σταύρο Σταυρίδη

Πηγή

«Las cuchas tienen razón»: Οι μανάδες έχουν δίκιο! Ένα γκράφιτι στους τοίχους του Μεντεγίν στην Κολομβία. Οι μανάδες έχουν δίκιο! Τον περασμένο Γενάρη στην «Λα Εσκομπέρα», μια χωματερή της Κομμούνας 13 στο Μεντεγίν βρέθηκαν λείψανα ανθρώπων σφαγιασμένων. Δολοφονήθηκαν βάρβαρα από τον κολομβιανό στρατό και τους παραστρατιωτικούς κατά τη διάρκεια της επιδρομής ενάντια στα αντάρτικα (Επιχείρηση Ωρίων το 2002), στην οποία πολλοί εκτελέστηκαν επί τόπου ή εξαφανίστηκαν, όπως συμβαίνει συχνά με τα μαζικά εγκλήματα που παράγονται από την αχαλίνωτη κρατική βία.

Οι μανάδες έχουν δίκιο. Ο δήμαρχος του Μεντεγίν έσβησε τα γκράφιτι, επιχειρηματολογώντας πως ήταν αποπροσανατολιστικά και ασχήμαιναν την εικόνα της πόλης. Και κείνα ξαναγράφτηκαν ξανά και ξανά σε κάθε πόλη, σε κάθε δρόμο, σε κάθε τοίχο όλης της χώρας. Όπως γράφτηκαν και τα ονόματα των αδικοχαμένων του εγκλήματος των Τεμπών. Οι μανάδες έχουν δίκιο. Γιατί ήταν οι Mujeres Caminando por la Verdad (Γυναίκες που Περπατούν για την Αλήθεια) που έφεραν στο φως τα αποδεικτικά στοιχεία για αυτήν την ατιμώρητη βαρβαρότητα. Ήταν οι Γυναίκες που Περπατούν για την Αλήθεια, οι μανάδες των εξαφανισμένων, που 23 χρόνια αγωνίζονται για την αλήθεια, ήταν εκείνες που επέμεναν «να σκαφτεί συθέμελα η χωματερή», να ξεθαφτεί η αλήθεια και να αποδοθεί δικαιοσύνη. «Η Γη άρχισε να μιλάει» λένε. Μήπως όλα αυτά τα χρόνια του αγώνα, άκουγαν τα λόγια της Μάνας Γης που τους μετέφερε τη δύναμη της αλήθειας;

Οι μανάδες έχουν δίκιο. Όπως οι Μανάδες της Πλατείας Μάϊου, που χρόνια διαμαρτύρονται κάθε Πέμπτη, όλες τις Πέμπτες 48 χρόνια τώρα, μπροστά από το Προεδρικό Μέγαρο στο Μπουένος Άιρες, απαιτώντας δικαιοσύνη για τα «εξαφανισμένα» παιδιά τους, θύματα της δικτατορίας του Βιντέλα.

Οι μανάδες έχουν δίκιο στη σημερινή Παλαιστίνη όταν απαιτούν προστασία για τα παιδιά τους από τη γενοκτονική και δολοφονική μηχανή του Ισραήλ. Δική τους είναι η διεκδίκηση του δικαιώματος να ζουν στη γη όπου γεννήθηκαν. Δική τους και η απαίτηση τα παιδιά τους να ζήσουν σε ένα ελεύθερο και δίκαιο μέλλον.

Οι μανάδες έχουν δίκιο. Όπως οι μανάδες των Τεμπών. Ακούστε τη

φωνή τους. Τη φωνή εκείνης που δύο χρόνια τώρα παλεύει να κρατήσει στη ζωή το παιδί της: «Σήμερα σκάστε όλοι οι πολιτικοί. Ουρλιάζουν οι μανάδες» είπε... Και της μάνας των δίδυμων κοριτσιών που χάθηκαν: «δεν θα σταματήσουμε τον αγώνα, δεν θα τους αφήσουμε σε ησυχία μέχρι που θα χτυπάει η τελευταία φλέβα στην καρδιά μας». Ακούστε τα λόγια και μιας άλλης μάνας που συμπυκνώνουν τη δύναμη ενός αγώνα ανυποχώρητου: «Έχουμε όλοι βιώσει το σκληρό πρόσωπο της διάχυτης πλέον διαφθοράς. Ανακαλύψαμε δυνάμεις που πρωτύτερα αγνοούσαμε πως υπάρχουν. Ως μανάδες οφείλουμε να διαφυλάξουμε ότι απέμεινε από τα παιδιά μας, τη μνήμη τους, να επιφέρουμε την ασφάλεια για τα παιδιά που είναι στη ζωή κι αυτά που θα έρθουν στη ζωή... Απευθύνομαι στους φονιάδες των παιδιών μας. Προσβάλατε και φερθήκατε απαξιωτικά στους νεκρούς μας. Διαπράξατε τη μέγιστη ύβρι και θα λάβετε τα δέοντα μέσα από τον παλμό της νέμεσης». Αυτές οι παθιασμένες και αποφασισμένες μανάδες είναι η φωνή όλων των πατεράδων και των οικογενειών των θυμάτων αυτού που αναμφίβολα είναι ένα κρατικό έγκλημα (συνδυάζοντας εγκληματική αμέλεια στην υποδομή ασφαλείας, αποφάσεις ιδιωτικοποίησης και διαφθορά). Η φωνή τους είναι δυνατή: ζητά δικαιοσύνη και αλήθεια, μια αλήθεια που βιάστηκαν να παραχώσουν οι κυβερνητικοί χειρισμοί με την καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων και τη συγκάλυψη εγκληματικών πράξεων. Είναι οι μανάδες που απαιτούν δικαιοσύνη στο Μεξικό, οι Μανάδες Αναζητήτριες (Madres Buscadoras), που προσπαθούν, σκάβοντας με τα ίδια τους τα χέρια, να εντοπίσουν απομεινάρια των εξαφανισμένων παιδιών τους σε μαζικούς τάφους και να αποκαλύψουν εγκλήματα που διαπράχθηκαν από τους παραστρατιωτικούς των ναρκοκαρτέλ με την συνηγορία των αρχών. Είναι αυτές, μέλη της συλλογικότητας Αναζητήτριες Πολεμίστριες, που ανακάλυψαν πρόσφατα σημάδια μαζικής δολοφονίας και φούρνους-κρεματόρια σε ένα ράντσο στο Χαλίσκο, ένα μέρος που σκόπιμα «καθαρίστηκε» από τις αρχές μετά από συγκεκριμένους ελέγχους και παρά τις καταγγελίες που απαιτούσαν εκτεταμένες έρευνες.

Οι μανάδες έχουν πάντα δίκιο όταν εναντιώνονται στους πολέμους και όταν φροντίζουν τη ζωή, τη ζωή που γεννούν, τη ζωή που φτιάχνει τον κόσμο. Η δική τους αποφασιστικότητα στήριξε όλες τις κοινότητες της διασποράς, η δική τους συχνά βουβή δύναμη στήριξε τα καραβάνια της μετανάστευσης και τα συσσίτια της συλλογικής επιβίωσης σε δύσκολους καιρούς και απέναντι σε

σκληρούς ανθρώπους.

Οι μανάδες έχουν δίκιο όταν απαιτούν δικαιοσύνη. Όταν κατηγορούν τους ισχυρούς ότι φέρνουν το δίκιο στα δικά τους μέτρα. Όταν αντιτίθενται σε εκείνους που διαστρεβλώνουν την αλήθεια, σε εκείνους που διαβάλλουν όσους και όσες αμφισβητούν την παντοδυναμία τους. Το δίκιο των μανάδων δεν μπορεί να παραχωθεί όμως. Η δύναμή του δεν οφείλεται σε κάποιο συσχετισμό δυνάμεων, αλλά αντλεί από μια βαθιά πηγή, την ίδια τη ζωή. Τη ζωή ως αξίωση συλλογικής αξιοπρέπειας και όχι μόνο ως βιολογικό φαινόμενο. Τη ζωή ως αξίωση ελευθερίας και ισότητας ανάμεσα σε εκείνους και εκείνες που την φέρουν. Τη ζωή ως προϋπόθεση κάθε αγώνα για μια χειραφετημένη κοινωνία.

Οι μανάδες έχουν δίκιο γιατί εκείνες μπόρεσαν στους αγώνες τους να μετατρέψουν τη φροντίδα σε δύναμη αλληλεγγύης, να κάνουν την περίφημη διακηρυκτική αδελφότητα της Γαλλικής Επανάστασης καθημερινή πράξη. Γεννούν αδέλφια οι μανάδες όπως αδέλφια γεννούν οι συλλογικές προσπάθειες για έναν άλλο κόσμο δίκαιο.

Οι μανάδες ξέρουν το θάνατο. Ξέρουν την κραυγή της απόγνωσης, τους σκοτεινούς φόβους της απελπισίας. Το έζησαν στην Κατοχή, το έζησαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εξορίας, στα αποικιακά γκέτο, στους προσφυγικούς καταυλισμούς και στις κλεμμένες γαίες των ιθαγενών λαών. Συχνά είχαν δίπλα τους και φρόντιζαν τα ανήλικα παιδιά τους. Και τον περιφρόνησαν το θάνατο και αρνήθηκαν την απελπισία. Γιατί το δίκιο τους δεν μπόρεσαν να το πνίξουν οι ισχυροί, όσο ισχυροί και να 'ταν, όσο ικανοί και να 'ταν στην παραπλάνηση και την εξαπάτηση κάποιων με τις απατηλές υποσχέσεις τους.

Οι αγώνες των μανάδων συχνά είναι αθέατοι. Αγνοημένοι από τους ιστορικούς, υποτιμημένοι από τους πολιτικούς του συστήματος και απαξιωμένοι από τους ρατσιστές κάθε είδους. Ξεγλιστρώντας ανάμεσα σε δυνάστες και δυναστικούς νόμους, πλαγιοκοπώντας περιορισμούς και φαινομενικά αξεπέραστα εμπόδια, πάντα έβρισκαν τρόπους να εξασφαλίζουν τη ζωή εκείνων που φρόντιζαν. Αλλά και τις στιγμές που επέλεγαν ή οι περιστάσεις τις ανάγκαζαν δε δίστασαν να βγούνε μπροστά. Να αρνηθούν την υποταγή, να θυσιαστούν.

Οι μανάδες που αναζητούν την αλήθεια και τη δικαιοσύνη έχουν δίκιο. Κι όπως λέει ο Εξεγερμένος Καπετάνιος Μάρκος των ζαπατίστας: «Αναζητήστε τις αναζητήτριες της αλήθειας και του δίκιου. Μου περνάει από το μυαλό ότι ίσως αναζητούν και ένα

άλλο αύριο. Και αυτό, φίλοι και εχθροί, είναι να αγωνίζεσαι για τη ζωή...»...

Υ.Γ. Ευχαριστούμε τον Σταύρο Σταυρίδη για το κείμενο και την Ευγενία Μιχαλοπούλου για την μετάφραση.